

клатилъ глава и казалъ: „Брате мой, защо ми давашъ само една жълтица? Нима това значи дѣлба? Какво струва тая монета въ сравнение съ твоитѣ неистощими богатства“?

На това султана му отговорилъ:

— „Бяди доволенъ, мой брате, и не казвай никому колко ти дадохъ; нашето семейство е твърдѣ многочисленно, — и ако всички мои братя да поискать своята частъ, то не само нѣма да стигне по толкова, колкото е у тебе, но може би ще трѣбва да устѣпишь нѣщо отъ твоята частъ“.

— Корреспондента на автора, като говори, че оттоманското правителство не употрѣблява онѣзи хора за осъществяване на своитѣ нововѣждания, споменува за Исмаилъ-паша, разказа за управлението на когото може да служи за прѣкрасенъ образецъ относително това, при какви условия въ Турция се достигалъ редъ и спокойствие въ страната.

„Родомъ отъ околноститѣ на Карсъ, отъ едно Карапанско семейство, Измаилъ-паша, нарѣченъ *Куртз* (вълкъ), е единъ отъ послѣднитѣ типове на онѣзи турци, които сж близо до безвъзвратното изчезване. Като постѣпилъ твърдѣ младъ на военна служба, той посветилъ своя животъ да устрои благочиние въ страната, която турцитѣ наричатъ Курдистанъ, а европейцитѣ, Турска Ермения. Справедливъ, но суровъ; религиозенъ, но въ сжщото врѣме и вѣротърпимъ; безъ особено образование, но надаренъ съ голѣма смисленность, той достигналъ това, че до такава стѣпенъ захванали да се боятъ отъ него въ тая обширна и дива страна, щото плашили съ него дѣцата. При неговитѣ многочисленни походи, виновнитѣ се наказвали на мѣстото, гдѣто тѣ извършвали прѣстѣпленията, и се наказвали варварски, тѣй като тоя е единствения способъ за внушение спасителенъ страхъ на това неубузвано и, само по себе си, варварско племе. На проститѣ крадци той вадилъ жбитѣ, които набивалъ въ главитѣ имъ, като вѣнецъ. Отъ него се бояли не само мѣстнитѣ кюрди и номадитѣ, но тѣй сжщо и арапитѣ, племената на които се явявали въ извѣстни епохи на годината въ обработенитѣ области, за да се сдобиятъ съ продоволствие. Въ царствованието на султанъ Абдулъ-Азиса, Измаилъ-паша, като бригаденъ генералъ, билъ изведнаждъ произведенъ маршалъ и назначенъ генералъ-губернаторъ на диарбекирския вилайетъ, който съдържалъ въ него врѣме вилайетитѣ на Диарбекиръ, Битлисъ, Харпонтъ и Держимъ. Въ течение на седемъ години, до като управлявалъ, той държалъ юздитѣ на кюрдо-